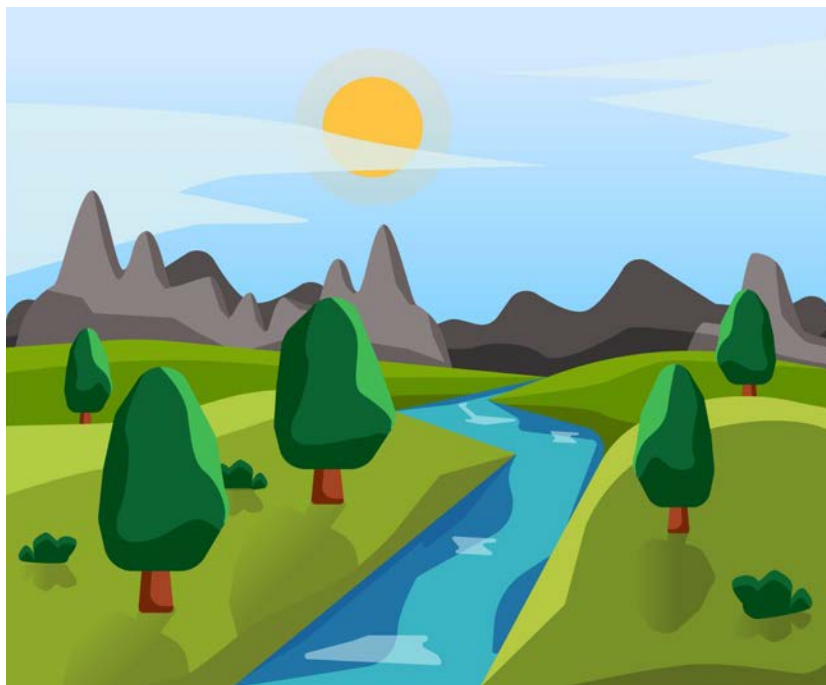

Příběhy vodníka Vltavína

Ahoj přátelé,

mé jméno je Vltavín a jsem jedním z mnoha vodníků, co mají na starosti řeku Vltavu. Jeden vodník by tak velkou řeku nemohl nikdy zvládnout, a tak ji máme rozdělenou. Já se starám o řeku od soutoku s Malší až po Hněvkovickou přehradu.

Co má vlastně takový vodník na starosti? Skoro všechno - čistotu řeky, tišení proudů, spokojený život ryb, pevnost břehů a tisíc dalších drobných věcí. Je to těžká práce, ale my ji máme rádi. Přeci jen, voda je náš život. Správného vodníka ale nikdy nezajímá jen řeka, protože pro život řeky je důležité i to všechno, co ji obklopuje. Proto se my vodníci hodně díváme po okolí, a jelikož žijeme hodně dlouho, vidíme, jak se okolí řeky za poslední dobu strašně změnilo.

Třeba tam, co dneska chodíte nakupovat, byla dřív vesnice. No opravdu - chatrče ze dřeva, bláto, zvířata a všechno, co k tomu patří. Dneska už by v nich nikdo nebydlel, ale před dvěma tisíci lety se prostě žilo jinak. Ale dost nesouvislého vzpomínání. Abych jen tak neblábolil páte přes deváté, píšu si deník. Ten jsem půjčil mému kamarádovi z knihovny a on z něj vybral pár zápisů a doplnil je dalšími poznámkami. Třeba se tam dozvíte něco zajímavého o místě kde žijete.

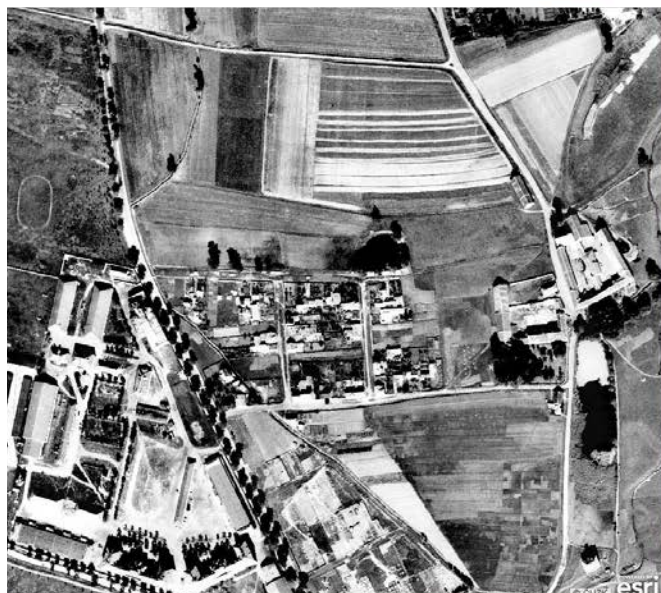
Jak tento text používat? V textu se pomocí vodníkových zápisků, fotek a dalšího komentáře vzpomíná na to, jak to tady v okolí vypadalo dříve. V tomhle rámečku najdete vždy souřadnice a popis toho, jak k nim dojít a příslušná sekce textu se vždy vztahuje k místu, kde budete stát.

Poslední dobou tu jezdí nějak hodně aut. Velkých aut plných cihel, písku a kamení. A velké stroje s velkými rypadly, jako když mi pomáhali prohlubovat řeku. Vysoké jeřáby a spousta velkých betonových obdélníkových dílů. Myslím že se tu bude něco velkého stavět.

1975

Kde začít? Na náměstí před KD Vltava
[48°59'25.295"N 14°27'16.777"E](https://www.google.com/maps/place/48°59'25.295\)

Nejstarší domy z původní zástavby najdete v oblasti mezi ulicí Rybniční a Josefy Kolářové. Dovedete si představit, že nejbližší domy byly až ve vesnici České Vrbné?

Říkají tomu sídliště! Vidím jak tu roste jeden vysoký šedý kolos vedle druhého - těm říkají paneláky. Budou tu prý bydlet tisíce lidí. Místní jsou z toho trochu nešťastní. Několik drobných malých baráček bude mezi paneláky úplně utopeno.

1980

Záměr sídliště počítal s výstavbou 4 500 bytů pro 13 500 občanů. Realizace probíhala mezi roky 1975-1987, poslední realizovanou stavbou byl právě Kuturní dům Vltava.

Trvalo to dvanáct let a stavební stroje jsou konečně pryč. Jako poslední postavili velký kulturní dům a pojmenovali ho stejně jako celé sídliště po naší řece Vltavě.

To mi udělalo radost. Před domem je moc hezká socha Vltavy a Malše. V létě se chodí k řece koupat spoustu lidí a to je dobře - bez koupajících se lidí kapři hrozně zleniví... 1987

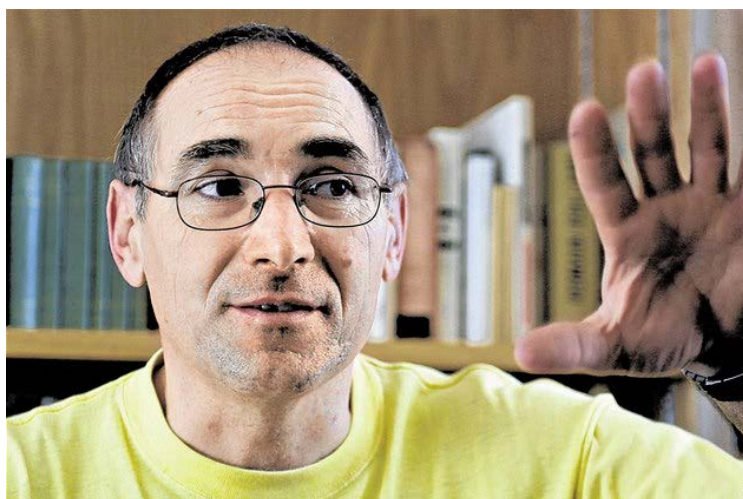
Sousoší bylo odstraněno v roce 2009 v rámci rekonstrukce náměstí a nahradila ho fontána představující řeku Vltavu. Sousoší bylo chvíli ve skladu, ale teď je nově instalováno na pravém břehu řeky u Dlouhého mostu. Celý prostor náměstí původně vypadal trochu jinak, jak je vidět na fotce z rekonstrukce.

Kam dál? Vydejte se směrem k řece, projděte průchodem okolo pošty, okolo Pouzara a následně malým tunelem podejděte silnici. Pak už je to několik set metrů a před mostem zahněte doleva na cyklostezku a po pravé straně vidíte kámen.

[N 48°59.38118' E 14°27.61302'](#)

Dneska jsme velice smutný, přišel jsem o jednoho kamaráda, který měl řeku moc rád. Díky němu se může pohodlně chodit podél řeky od Budějce až na Hlubokou. Dneska tomu říkají cyklostezka a jezdí tudy hodně kol. Navrhnou aby ji pojmenovali po něm.

Josef Cepák byl známý budějcký pedagog, propagátor sportu a zejména cyklistiky. Výrazně se zasloužil o vybudování cyklostezky na Hlubokou. Nešťastně zahynul během sestupu z hory Mt. Blanc ve věku 60 let. Následně byla cyklostezka pojmenována právě po něm.

Uždycky mě fascinovaly vlaky. Vzpomínám si když se přes Vltavu stavěl první most jen pro vlaky, jeli se na něj podívat vodníci z celé republiky. Všem nám bylo jasné, že tohle je budoucnost a těhle mostů bude brzy mnohem více. Mosty jsou vůbec pro vodníka hrozně šikovné, strašně dobře se podle nich orientuje. Když řekneš candátům aby doplávali k dalšímu mostu tak to zvládnou, ale říct jim ať doplavou ke třetímu kameni pod lípou bývá problém a z hejna dorazí půlka. Ted' ale jeden vlakový most ruší. Takle trať už asi není potřeba. Nově tady budou jezdit auta a za padesát let už si na tenhle vlak vzpomenu možná jen já.

1960

Původní železniční most na trati České Budějovice - Plzeň, postaven v roce 1890. Z této trati dnes zbyla pouze krátká odbočka do areálu Ferony, ale původně pokračovala zhruba ulicí Průběžná až na železniční most, který byl později nahrazen mostem pro auta a stojí tu dodnes.

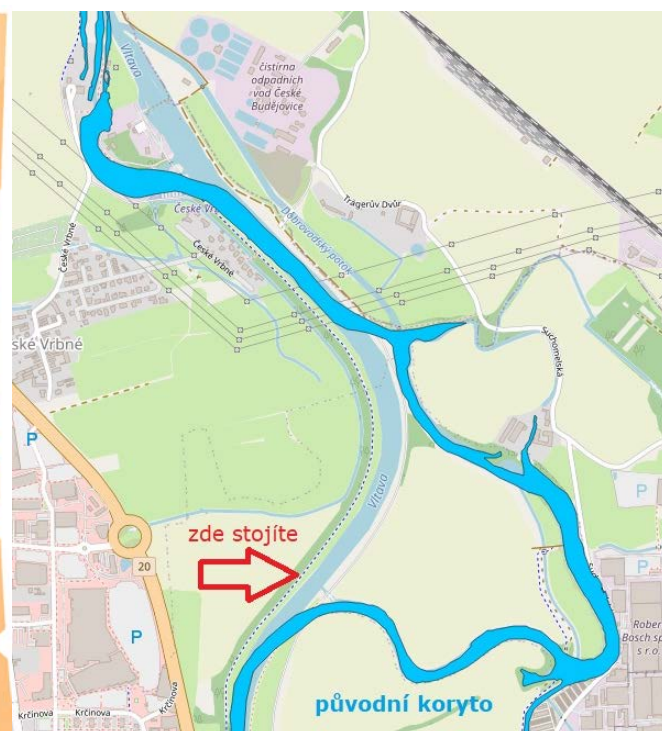
Kam dál? Pokračujte pořád po cyklostezce po proudu řeky, tentokrát cca 1 km. Okolo obou pláží a občerstvení, směrem na Hlubokou - dokud nedojdete ke třetí lavičce (oranžový koš namontovaný na kolostavu). Když se u ní zastavíte a podíváte se na druhý břeh řeky, měli byste vidět schody.

[N 49°0.14787', E 14°27.54188'](https://www.google.com/maps/place/49°0.14787',+14°27.54188')

Řeky málokdy tečou celý život stejně. Jsou různé důvody, někdy spadne do cesty skála, někdy se sesune svah a někdy zasáhnou lidé.

Tady Vltava tekla hodně doprava a při povodních se často rozlévala do polí. Lidé se tedy rozhodli celou řeku narovnat a zkrátit. Slíbili mi sice, že staré koryto řeky zůstane nezasypané, ale co je to za řeku, když tam neteče proud.

1964

Kam dál? Pokračujte pořád podél řeky až k jezu a začátku vodáckého kanálu v Českém Vrbném, je to zhruba 1,5 kilometru.

[N 49°0.79050', E 14°27.24772'](https://www.google.com/maps/place/49°0.79050',+14°27.24772'/@49.0125,14.455,15z)

Řeka byla v úseku okolo mlýna využívána pro trénink vodáků dávno před vznikem areálu. K vybudování umělé slalomové dráhy došlo na začátku 80. let a významně se o něj zasloužila slavná kajakářka Ludmila Polesná, po níž je areál také pojmenován.

Původní podoba jezu v Českém Vrbném, ještě před narovnáním řeky. Šlajsna tvořila obávanou překážku na legendárním vodáckém závodě České Budějovice - Praha.

Tenhle kanál je jedna z nejlepších věcí co kdy lidé na řece postavili. I obyčejný vltavský vodník si může chvíli připadat jak na divoké řece někde v horách. Ještě si pamatuji že řeka na mnoha místech vypadala přesně takhle. Před všemi těmi jezy a přehradami. Ale to už dávno vzala voda. Alespoň tahle peřej nám připomene, že řeka je živá.

1984

Lidé si vůbec neuvědomují jak je pro vodníka důležité pivo. Když celý den pijete vodu z řeky, rádi si večer svažíte hrdlo. Hospoda "U červeného orla" je moc fajn. Většinou tady potkáte místní zemědělce nebo voraře a občas nějakého formana jedoucího po císařské silnici.

Ale včera se tu stavil moc fajnový pán. Dokonalý zlatý kočár, vojáci a služebnictvo všude okolo. Do lokálu vběhli biriči a chtěli nás vyhnat ven. Říkali, že jeho milost se potřebuje převléct. To jsme si samozřejmě nenechali líbit a jeho milost se převlékla nahore v pokoji jako každý slušný člověk. Zajímalo by mě kde to byl...

1823

Byla to skutečně významná osobnost - jednalo se o ruského cara Alexandra I., jednoho z nejvýznamnějších panovníků tehdejšího světa, který jel na návštěvu na Zámek Hluboká. Od té doby mu už nikdo neřekl jinak než hostinec "U ruského cara". Původní stavba padla za oběť stavbě silnice E49 (v roce 1985) a tahle restaurace je jen jeho připomínkou.

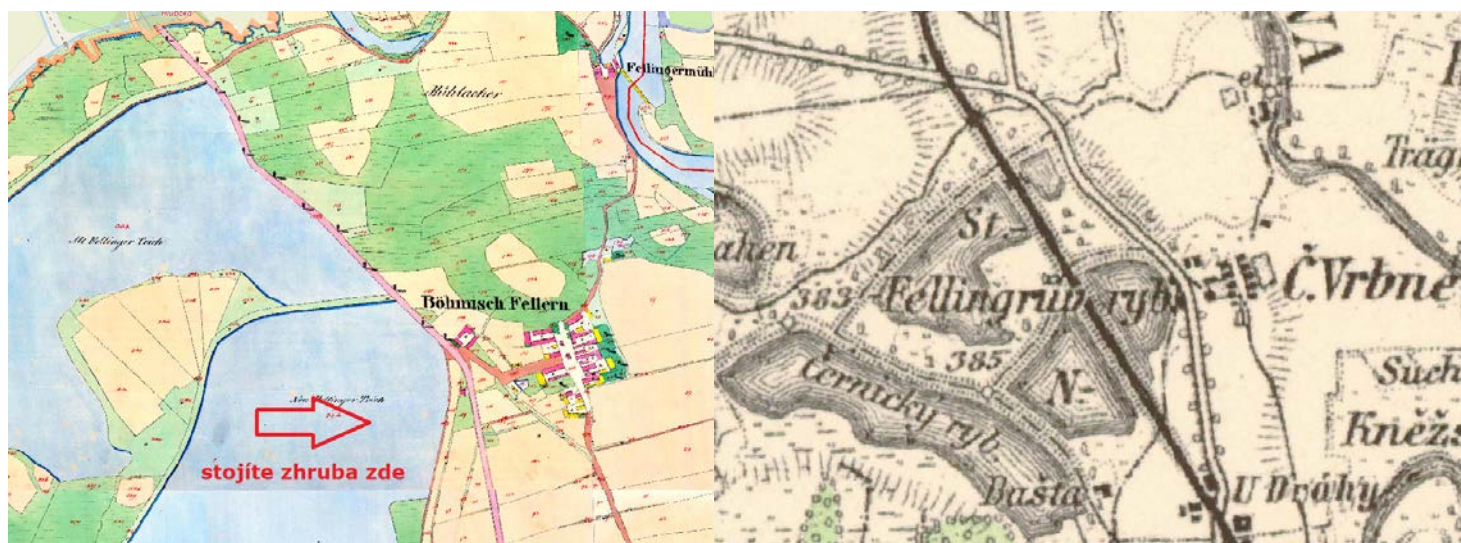
Kam dál? Projděte podchodem pod silnicí a přejděte menší silnici. Začíná tu modrá turistická značka, která vede doprava. Po ní jděte asi 150 metrů než se dostanete do blízkosti rybníka, kde opusťte modrou a uhněte ostře doleva. Cca po 300 metrech se na silnici tvoří trojúhelník. Tam silnici opusťte a pokračujte po pěšině, dokud po 200 metrech nedorazíte na cestu uhýbající ostře doprava (u cedule o Modrásku bahenním). Pokračuje chvíli po dokonale rovné cestě dokud nedojdete na hráz rybníka.

[N 49°0.32407', E 14°26.56568'](https://www.google.com/maps/place/49.032407,14.265658)

Vodník Vrbeňák je můj kolega z vedlejších rybníků. Máme se celkem rádi a vycházíme spolu dobře, ale rybníční a říční vodník je přeci jen trochu jiná nátura. "Rybníkáři", jak jim říkáme, jsou většinou mnohem větší pohodáři a lenoši. Mají na všechno mnohem víc času, starají se o každého kapra a sumce jako o vlastní. Na to na řece není čas. Ryby plují z vašeho revíru do dalšího jak se jim zachce a když na podzim táhnou pstruži tak to je úplný chaos. Takže si dovedete představit jak takového usedlého vodníka naštvete, když mu najednou uprostřed rybníka začnou stavět novou hráz. To je panečku najednou fojfr, všechny ryby správně rozdělit. Takže mu pomáhám ať na to chudák není sám.

Cle chápu že Vrbeňák nebude takový fanoušek vlaků jako jsem já 1835

Hráz, na které stojíte vznikla až mnohem později než rybník samotný. Když se začala stavět železnice, chtěli ji vést maximálně rovně, a proto se rozhodli udělat násep přímo prostředkem rybníka. Železnice vedla od současného silničního mostu na Strakonické přímo skrze současné sídliště a tahle cesta je právě jejím posledním pozůstatkem. Pokud jste se někdy divili, proč je tak krásně rovná, je to právě proto. Kdybyste protáhli tuhle přímku dál od města, došli byste přesně na železniční zastávku Hluboká nad Vltavou. Takhle trasa vlaku vedla ještě v roce 1946.

A to je vše přátelé. Doufám, že se vám náš krátký výlet líbil. Třeba jste se dozvěděli něco nového nebo zajímavého o místě, kde žijete. Místa, kudy jste šli, se za poslední století zásadně proměnila. Ale jak by mohl dosvědčit náš vodník - proměna vlastně nikdy nekončí a neustále vznikají nové věci a zanikají staré. Někdy má smysl je zachovat a někdy je prostě lepší, aby uvolnili místo novým. Ten, kdo rozhoduje, co se má s okolím stát, jsme nakonec hlavně my sami.

Zdroje:

Encyklopedie Českých Budějovic. 1. vyd. České Budějovice: Nebe, 1998. 592 s. ISBN 80-238-3392-8.
a její internetová verze <https://encyklopedie.c-budejovice.cz/>

KOVÁŘ, Daniel. *Českobudějovicko*. Vyd. 1. České Budějovice: Veduta, 2008. 239 s., xvi s. obr. příl. ISBN 978-80-86829-40-1.

ŠTUMBAUER, Petr. Historie vodáckého areálu Lídy Polesné v Českém Vrbném. Č. Budějovice, 2017. diplomová práce (Mgr.). JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH. Pedagogická fakulta

BINDER, Milan. *Železnice Českobudějovicka: od počátku po současnost*. 1. vydání. České Budějovice: Milan Binder, 2018. 206 stran. ISBN 978-80-87277-11-9.

POLESNÁ, Ludmila. *Hranaté medaile*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, 1979. 341 s., [64] s. obr. příl. Sportovní vzory.

Wikipedie - <https://cs.wikipedia.org/>

Geoportál ČÚZK - geoportal.cuzk.cz

Old maps online - <https://www.oldmapsonline.org/>

webové stránky města České Budějovice - <https://www.c-budejovice.cz/>

Hledání ztraceného času - Vltava v obrazech - 20. díl
<https://www.ceskatelevize.cz/porady/873537-hledani-ztraceneho-casu/201324246000295/>

Českobudějovický deník -
https://ceskobudejovicky.denik.cz/zpravy_region/josef_cepak20100818.html

**BUDEME RÁDI, KDYŽ PRŮVODCE VRÁTÍTE ZPÁTKY DO
MARINGOTKY, ABY MOHL SLOUŽIT DALŠÍM ZÁJEMCŮM.**

Text vznikl jakou součástí aktivit spojených s kandidaturou města České Budějovice na Evropské hlavní město kultury 2028

At' se to podaří!

